

Zakon o privatnoj zaštiti

NN 16/20, 114/22

DIO PRVI OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju uvjeti i način obavljanja djelatnosti i poslova zaštite osoba i imovine koju ne osigurava država i iznad opsega koji osigurava država (u daljnjem tekstu: privatna zaštita) te uvjeti, način i nadzor rada osoba koje obavljaju djelatnost i poslove privatne zaštite.

(2) Privatna zaštita je sigurnosna gospodarska djelatnost koja se provodi radi postizanja prihvatljive razine privatne i javne sigurnosti građana i njihove imovine te održavanja reda i mira u ugovornom opsegu.

(3) Pravne osobe i obrtnici koji žele zaštititi svoju imovinu i zaposlenike iznad zaštite koju osigurava država ili iznad opsega koji osigurava država moraju u tu svrhu angažirati pravnu osobu ili obrtnika koji ima odobrenje za obavljanje djelatnosti privatne zaštite ili osnovati unutarnju službu zaštite.

(4) Fizičke osobe koje žele zaštititi osobni integritet tjelesnom zaštitom moraju u tu svrhu angažirati pravnu osobu ili obrtnika koji ima odobrenje za obavljanje djelatnosti privatne zaštite.

(5) Iznimno od stavaka 3. i 4. ovoga članka, privatna zaštita primjenjuje se i u svim onim slučajevima kada je posebnim propisima propisana kao obvezna, na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

Članak 2.

(1) Pojedini pojmovi, u smislu ovoga Zakona, imaju sljedeća značenja:

1. centralni dojavni sustav (CDS) – sustav kojim se tijekom 24-satnog dežurstva zaprimaju dojave putem signala s uređaja i sustava tehničke zaštite ili na drugi način u organiziranom prostoru pravne osobe ili obrtnika s odobrenjem za privatnu zaštitu, radi pružanja intervencije na štíćenom objektu, javnoj ili drugoj površini te pri zaštiti osobnog integriteta

2. centralni tehnički nadzor (CTN) – sustav kojim se tijekom 24-satnog dežurstva zaprimaju signali s uređaja i sustava tehničke zaštite u organiziranom prostoru pravne osobe ili obrtnika

s odobrenjem za privatnu zaštitu, radi nadzora tehničke ispravnosti i rada uređaja i sustava tehničke zaštite te pružanja tehničke intervencije

3. čuvar osoba koja obavlja poslove tjelesne zaštite osoba i imovine uz ograničenu primjenu ovlasti propisanu ovim Zakonom

4. dijete osoba mlađa od 18 godina

5. zakonski zastupnik – roditelj, skrbnik ili poseban skrbnik

6. distribucija novca i vrijednosti – skup radnji koji uključuje poslove pripreme gotova novca i vrijednosti za prijevoz ili prijenos, njihov utovar u sredstvo prijenosa/prijevoza, transport do odredišta te istovar i pohrana u zaštićeni prostor objekta krajnjeg odredišta

7. djelatnost privatne zaštite – obuhvaća aktivnosti kojima je svrha zaštita osoba i imovine, a koju obavljaju pravne osobe i obrtnici na temelju odobrenja Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)

8. dojavni centar – organizirani prostor pravne osobe ili obrta koji pruža usluge intervencije po dojavnom signalu sa štice objekata, javnih ili drugih površina te pri zaštiti osobnog integriteta putem CDS-a i koji može biti uspostavljen u prostoru pravne osobe ili obrta za privatnu zaštitu ili na lokalnom nadzornom mjestu

9. dopusnica odobrenje odnosno dopuštenje Ministarstva kojim se pravnim osobama, obrtnicima i fizičkim osobama iz država članica Europske unije ili država potpisnica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru omogućava obavljanje djelatnosti odnosno poslova privatne zaštite u Republici Hrvatskoj

10. dopuštenje rješenje kojim se fizičkim osobama koje ispunjavaju propisane uvjete dopušta obavljanje poslova privatne zaštite

11. intervencija po dojavnom signalu – upućivanje, dolazak i primjena ovlasti interventnog tima sastavljenog od najmanje jednog ili više zaštitara i/ili zaštitara specijalista na štice objektu, javnoj ili drugoj površini te pružanje pomoći pri zaštiti osobnog integriteta u svrhu primjene odgovarajućih propisanih ovlasti u ovisnosti o zatečenom sigurnosnom stanju

12. neposredna tjelesna zaštita osoba – poslovi tjelesne zaštite osobnog integriteta osoba koje obavljaju zaštitari specijalisti

13. odgovorna osoba za djelatnost privatne zaštite u pravnoj osobi – fizička osoba koja je aktom pravne osobe imenovana odgovornom osobom u pravnoj osobi za djelatnost privatne zaštite

14. odobrenje rješenje kojim se pravnim osobama i obrtnicima odobrava obavljanje djelatnosti privatne zaštite

15. organizirani prostor centralnog dojavnog sustava (CDS) i centralnog tehničkog nadzora (CTN) je prostor koji ispunjava standardizirane prostorno-tehničke, kadrovske i organizacijsko-sigurnosne uvjete u dojavnom centru pod kojima se obavlja djelatnost privatne zaštite

16. perimetar opseg koji omeđuje prostor unutar i oko šticeenog objekta, javne i druge površine ili uz šticeenu osobu unutar kojeg je dopuštena primjena privatne zaštite

17. poslovi privatne zaštite – aktivnosti koje u okviru djelatnosti privatne zaštite obavljaju fizičke osobe na temelju dopuštenja Ministarstva

18. poslovni prostor pravne osobe i obrta – prostor u kojem se obavlja djelatnost privatne zaštite

19. povremeno obavljanje poslova privatne zaštite – odnosi se na poslove privatne zaštite koje u Republici Hrvatskoj privremeno, a najviše četiri puta godišnje, obavljaju pravne i fizičke osobe iz država članica Europske unije ili država potpisnica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru

20. pratnja i osiguranje – djelatnost privatne zaštite pri distribuciji novca i vrijednosti te distribuciji drugih pošiljaka i transportu osoba

21. privremeno obavljanje poslova privatne zaštite – odnosi se na poslove privatne zaštite koje u Republici Hrvatskoj obavljaju pravne i fizičke osobe iz država članica Europske unije ili država potpisnica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru i koji se provode u ograničenom i neprekidnom trajanju ne dužem od tri dana

22. prosudba ugroženosti – dokument kojim se utvrđuje procjena vjerojatnosti događaja koji predstavlja moguću opasnost i prijetnju za osobe i imovinu

23. šticeeni objekt – građevinski i drugi objekt, vozilo ili plovilo koji se štite tjelesnom i/ili tehničkom zaštitom

24. šticeeni prostor – područje unutar perimetra u šticeenom objektu ili/i izvan šticeenog objekta te javne i druge površine koji se štite tjelesnom i/ili tehničkom zaštitom

25. šticeena osoba – fizička osoba kojoj se pruža zaštita tjelesnom i/ili tehničkom zaštitom

26. tehnička zaštita – zaštita osoba i imovine koja se obavlja dominantnom uporabom tehničkih uređaja i sustava radi stvaranja tehničkih uvjeta za sprječavanje protupravnih radnji usmjerenih prema šticenoj osobi ili imovini

27. tjelesna zaštita – zaštita osoba i imovine koja se obavlja osobnom nazočnošću osobe koja obavlja poslove zaštite i njegovom zaštitnom aktivnošću, bez dominantne uporabe tehničkih sredstava i naprava

28. unutarnja služba zaštite – ustrojstvena jedinica koju pojedina pravna osoba ili obrtnik ustrojjava isključivo radi zaštite objekata i prostora koji su u njihovu vlasništvu ili na korištenju i koja ne obavlja poslove privatne zaštite za druge korisnike

29. zaštitar osoba koja obavlja poslove tjelesne zaštite osoba i imovine uz primjenu odgovarajućih ovlasti propisanih ovim Zakonom

30. zaštitar IPU (izrađivač prosudbi ugroženosti) – zaštitar koji ima dopuštenje za izradu isključivo prosudbe ugroženosti šticeenih objekata i prostora i osoba

31. zaštitar specijalist – zaštitar koji obavlja poslove tjelesne zaštite osoba i imovine primjenom ovlasti uz višu razinu osposobljenosti propisane ovim Zakonom. Viša razina osposobljenosti nužna je u primjeni sredstava prisile i zaštiti osoba, objekata i prostora visoke ugroženosti

32. zaštitar tehničar – zaštitar koji obavlja poslove tehničke zaštite osoba i imovine putem izrade prosudbi ugroženosti, prijedloga mjera zaštite, projektiranja, izvođenja i nadzora nad izvođenjem radova tehničke zaštite, tehničkog prijma, nadzora nad izradom projektne dokumentacije tehničke zaštite i njezine revizije te pružanja intelektualnih usluga u području tehničke zaštite na način kako je propisano ovim Zakonom

33. zaštitarski pas – posebno izvježban pas koji se koristi u obavljanju poslova tjelesne zaštite

34. zaštitna aktivnost – aktivnost osoba s dopuštanjem za obavljanje poslova privatne zaštite na poslovima šticeenja objekata, prostora i osoba koje imaju preventivnu i drugu sigurnosnu zadaću unutar ovlasti propisanih ovim Zakonom te utvrđenih sigurnosnim procedurama i drugim aktima pravne osobe ili obrtnika koji obavljaju djelatnost privatne zaštite te ugovorom sklopljenim sa zaposlenicima.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu i imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

DIO DRUGI DJELATNOST PRIVATNE ZAŠTITE

GLAVA II. UVJETI ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI PRIVATNE ZAŠTITE

POGLAVLJE IV. OBAVLJANJE POSLOVA PRIVATNE ZAŠTITE

ODJELJAK 2. OVLAŠTI OSOBA KOJE OBAVLJAJU POSLOVE TJELESNE ZAŠTITE

Članak 45.

(1) Ovlašti osoba kojima je izdano dopuštenje za obavljanje poslova tjelesne zaštite su:

1. provjera identiteta osoba
2. davanje upozorenja i naredbi
3. privremeno ograničenje slobode kretanja
4. pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava
5. osiguranje mjesta događaja
6. uporaba sredstava prisile.

(2) Sredstva prisile su: tjelesna snaga, raspršivači dozvoljenih neškodljivih tvari, sredstva za vezivanje (lisice ili druga prikladna sredstva), zaštitarski pas i vatreno oružje.

(3) Čuvari ne smiju primjenjivati ovlašt iz stavka 1. točke 6. ovoga članka.

Članak 46.

(1) Čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist prilikom obavljanja poslova tjelesne zaštite mogu provjeriti identitet osobe:

1. prilikom boravka u štíćenom objektu ili prostoru, ulaska u štíćeni objekt ili prostor i izlaska iz štíćenog objekta ili prostora te unutar perimetra javne i druge štíćene površine
2. koja se zatekne u prijevoznom sredstvu koje ulazi u štíćeni objekt ili prostor ili izlazi iz štíćenog objekta ili prostora te javne i druge štíćene površine
3. koja se zatekne na prostoru na kojem je privremeno ograničena sloboda kretanja
4. koja se zatekne u izvršenju kaznenog djela ili prekršaja
5. po zapovijedi policijskog službenika.

(2) Provjera identiteta osobe provodi se uvidom u njezinu osobnu iskaznicu ili uvidom u drugu javnu ispravu s fotografijom.

(3) Provjera identiteta osobe može se provesti i na temelju pisanog iskaza osobe čiji je identitet provjeren. Iskaz sadrži ime i prezime, datum i mjesto rođenja te ime jednog od roditelja osobe koja daje pisani iskaz.

(4) Iznimno od stavaka 2. i 3. ovoga članka, provjera identiteta može se provesti i drugim posrednim načinom kao što je provjera na temelju fotografije ili videosnimaka osoba u kontrolnoj sobi prikupljenih i obrađenih u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka, pregledom osobnih stvari ili na drugi odgovarajući način.

(5) Ako osoba odbije dati na uvid javnu ili drugu ispravu ili odbije bilo kakvu komunikaciju i suradnju kojom se može utvrditi njezin identitet, čuvar je dužan o tome odmah obavijestiti zaštitara ili zaštitara specijalista, a zaštitar i zaštitar specijalist ovlašteni su odmah privremeno ograničiti slobodu kretanja osobi i pozvati policiju.

Članak 47.

(1) Čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist upozorit će osobu koja u šticienom objektu ili prostoru svojim ponašanjem, djelovanjem ili propuštanjem dužne radnje može dovesti u opasnost svoju sigurnost ili sigurnost druge osobe ili sigurnost imovine ili ako se opravdano očekuje da bi ta osoba mogla počinuti ili izazvati drugu osobu da počinu kazneno djelo ili prekršaj.

(2) Naredba se izdaje radi:

1. otklanjanja opasnosti za život i osobnu sigurnost šticienih osoba
2. otklanjanja opasnosti za šticienu imovinu
3. sprječavanja izvršenja kaznenih djela i prekršaja, hvatanja njihovih počinitelja i osiguranja tragova tih djela koji mogu poslužiti kao dokaz
4. održavanja reda i mira i uspostavljanja narušenog reda i mira u šticienom objektu i prostoru
5. zaprječivanja pristupa ili zadržavanja na prostoru ili objektu koji se štiti.

(3) Upozorenja i naredbe daju se usmeno ili pisano, pokretima i postavljanjem tijela (pokazivanjem ruku i sl.).

(4) Zaštitar i zaštitar specijalist će nakon izdavanja naredbe upozoriti osobu da će u slučaju nepostupanja po naredbi upotrijebiti zakonom predviđeno sredstvo prisile.

(5) Ako osoba ne postupi po izdanoj naredbi, zaštitar i zaštitar specijalist će upotrijebiti zakonom predviđena sredstva prisile, a čuvar će zatražiti postupanje zaštitara, zaštitara specijalista ili policijskih službenika.

Članak 48.

(1) Zaštitar i zaštitar specijalist mogu osobi privremeno ograničiti slobodu kretanja:

1. radi sprječavanja izvršenja kaznenih djela ili prekršaja
2. radi hvatanja počinitelja kaznenih djela ili prekršaja
3. radi osiguranja svjedoka i dokaza koji mogu poslužiti u kaznenom i prekršajnom postupku.

(2) Čuvar može u slučaju iz stavka 1. ovoga članka narediti osobi da ne napušta mjesto događaja do dolaska policije, a ako osoba odbije postupiti po naredbi, čuvar mora odmah obavijestiti zaštitara, zaštitara specijalista ili dojavni centar radi upućivanja interventnog tima.

(3) O privremenom ograničenju slobode kretanja osobe čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist sastavljaju izvješće čiji sadržaj je propisan pravilnikom o provedbi tjelesne zaštite.

Članak 49.

(1) Čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist ovlaštene su obavljati pregled osoba, predmeta koje osoba sa sobom nosi i prometnog sredstva, prilikom ulaska u štice područje i izlaska iz štice područja, radi pronalaska predmeta koji mogu biti predmet kaznenog djela ili prekršaja, koji su namijenjeni kao sredstvo za izvršenje kaznenog djela ili prekršaja ili predmeta koji se mogu koristiti za uništenje i oštećenje objekta koji se štiti i predmeta podobnih za napad ili samoozljeđivanje.

(2) Čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist ovlaštene su obavljati pregled osoba, predmeta koje osoba sa sobom nosi i prometnog sredstva kada je to nužno radi sigurnosti osoba i imovine u štice objektu i prostoru.

(3) Pregledom osobe smatra se uvid u sadržaj odjeće i obuće.

(4) Pregledom prometnog sredstva u smislu stavka 1. ovoga članka smatra se pregled svih otvorenih i zatvorenih prostora prometnog sredstva i predmeta koji se prevoze i dokumenata na osnovi kojih se predmeti provode.

(5) Pregled predmeta koje osoba nosi sa sobom obuhvaća pregled predmeta koje su kod osobe ili u njezinoj izravnoj blizini ili predmeta osobe po čijem se nalogu u njezinoj pratnji oni prevoze.

(6) Pregled osoba mora obaviti osoba istog spola, osim slučajeva kada je prijeko potrebno žurno pregledati osobe radi sumnje u posjedovanje oružja ili predmeta podobnih za napad.

(7) Prilikom izlaska iz štíćenog prostora, ako osoba na zahtjev čuvara, zaštitara i zaštitara specijalista ne želi otvoriti zatvoreni predmet ili pretinac u prometnom sredstvu te ako postoji sumnja da pregledavana osoba kod sebe, u prometnom sredstvu ili predmetu koji nosi sa sobom ima predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u kaznenom postupku ili postupku pred prekršajnim sudom, zaštitar i zaštitar specijalist su ovlašteni privremeno ograničiti slobodu kretanja osobi.

(8) O privremenom ograničenju slobode kretanja i razlozima za primjenu te ovlasti bez odgode će na pogodan način izvijestiti policiju, nakon čega će čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist postupiti po zapovijedi policije.

(9) Pregled iz stavka 1. ovoga članka čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist mogu obaviti vizualno, dodirom, uvidom u sadržaj ili korištenjem tehničkih sredstava (ogledalo, detektor i sl.).

(10) Čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist će prije pregleda sadržaja odjeće i obuće, predmeta koje osoba nosi sa sobom i njezina prometnog sredstva zatražiti od osobe da omogući obavljanje pregleda.

(11) Ako osoba koja izlazi iz štíćenog prostora odbije obavljanje pregleda, čuvar će narediti osobi da ne napušta štíćeni prostor odnosno zaštitar i zaštitar specijalist će privremeno ograničiti slobodu kretanja osobi nakon čega će se zatražiti postupanje policijskih službenika.

(12) Ako osoba koja ulazi u štíćeni prostor odbije obavljanje pregleda, čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist neće joj dopustiti ulazak u štíćeni prostor.

(13) Kada postoje sumnje da bi se pregledom osobe, predmeta ili prometnog sredstva mogli pronaći predmeti koji mogu biti predmetom kaznenog djela ili prekršaja ili koji mogu poslužiti za izvršenje kaznenog djela ili prekršaja, čuvar će narediti osobi da ne napušta mjesto događaja odnosno zaštitar i zaštitar specijalist će osobi privremeno ograničiti slobodu kretanja, nakon čega će se zatražiti postupanje policijskih službenika.

(14) Predmete koje pronađu prilikom pregleda, a koji mogu biti predmetom kaznenog djela ili prekršaja, koji mogu poslužiti za izvršenje kaznenog djela ili prekršaja, predmete koji se mogu koristiti za uništenje ili oštećenje objekta koji se štiti i predmete podobne za napad ili samoozljeđivanje čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist privremeno će zadržati ili preuzeti i odmah predati policiji.

(15) O zadržavanju predmeta čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist sastavljaju izvješće čiji je sadržaj propisan pravilnikom o provedbi tjelesne zaštite.

Članak 50.

(1) Kada se unutar štíćene zone poćini kazneno djelo i prekršaj ili nastupi drugi događaj povodom kojega je potrebno izravnim opažanjem utvrditi ili razjasniti ćinjenice, ćuvar, zaštitar i zaštitar specijalist dužni su osigurati mjesto događaja do dolaska policije.

(2) Zaštitar i zaštitar specijalist mogu, u slučaju iz stavka 1. ovoga ćlanka, privremeno ogranićiti slobodu kretanja osobi za koju procijene da mođe dati obavijesti vađe za razjašnjavanje događaja.

(3) Ćuvar mođe, u slučaju iz stavka 1. ovoga ćlanka, osobi za koju procijeni da mođe dati obavijesti vađe za razjašnjavanje događaja narediti da ne napušta mjesto događaja do dolaska policije, a ako osoba ne postupi sukladno naredbi, ćuvar će o tome odmah obavijestiti zaštitara, zaštitara specijalista ili dojavni centar.

(4) O primjeni ovlasti iz stavka 1. ovoga ćlanka i razlozima za to ćuvar, zaštitar i zaštitar specijalist bez odgode će na pogodan naćin izvijestiti policiju, nakon ćega će postupiti po zapovijedi policije.

(5) Ćuvar, zaštitar i zaštitar specijalist dužni su pri osiguranju mjesta događaja postupati tako da zaštite i saćuvaju tragove izvršenja kaznenog djela ili prekršaja, osigurati da ne nastupe promjene zatećenog stanja i o tome moraju odmah izvijestiti policiju.

(6) Ćuvar, zaštitar i zaštitar specijalist dužni su nakon dolaska policije podnijeti usmeno izvješće o zatećenom stanju i ćinjenicama na mjestu događaja, poduzetim radnjama, promjenama na mjestu događaja, privremeno zadržanim ili preuzetim predmetima i podacima o osobama koje su zatećene ili osobama kojima je privremeno ogranićena sloboda kretanja.

(7) Privremeno zadržane ili preuzete predmete ćuvar, zaštitar i zaštitar specijalist dužni su odmah predati policiji.

Članak 51.

(1) Zaštitar i zaštitar specijalist smiju u štíćenom objektu, prostoru ili na štíćenoj površini uporabiti sredstva prisile u slučajevima propisanim ovim Zakonom radi zaštite života ljudi, svladavanja otpora, sprječavanja bijega, odbijanja napada i otklanjanja opasnosti ako mjerama upozorenja i naredbi ne postiđu cilj.

(2) Sredstva prisile moraju se s posebnim obzirom i u krajnjoj nuđdi primjenjivati prema djetetu, osobi s invaliditetom, osobi ćije je kretanje znatno otežoano, trudnici te bolesnoj osobi.

(3) Sredstva prisile primijenit će se nakon prethodnog upozorenja, osim u situacijama u kojima bi prethodno upozorenje ugrozilo postizanje cilja.

(4) Primjena sredstava prisile prema osobama iz stavka 2. ovoga članka uredit će se pravilnikom o provedbi tjelesne zaštite.

Članak 52.

(1) Pod tjelesnom snagom, u smislu ovoga Zakona, smatra se udarac dijelom tijela, uporaba zahvata različitih borilačkih vještina ili njima sličnih postupaka na tijelu druge osobe, kojima je cilj zaštita života ljudi, sprječavanje bijega, otklanjanje opasnosti, odbijanje napada ili svladavanje otpora, uz nanošenje što manjih štetnih posljedica, a provode je zaštitari i zaštitari specijalisti.

(2) Zaštitari i zaštitari specijalisti mogu u obavljanju poslova tjelesne zaštite upotrijebiti tjelesnu snagu ako drugačije ne mogu:

1. odbiti protupravni i neposredni napad kojim se ugrožava njihov život ili život osoba koje štite

2. odbiti protupravni i neposredni napad usmjeren na uništenje i umanjivanje vrijednosti imovine koju štite, a da pritom štetne posljedice ne budu veće od prijetećih.

(3) Tjelesnu snagu zaštitari i zaštitari specijalisti mogu upotrijebiti radi svladavanja otpora, sprječavanja bijega i ako zakonito izdana upozorenja i naredbe ne jamče uspjeh.

(4) Zaštitar i zaštitar specijalist moraju primijeniti tjelesnu snagu na način koji će jamčiti uspjeh, uz najblaže posljedice za osobu prema kojoj se tjelesna snaga primjenjuje.

(5) Zaštitar i zaštitar specijalist moraju prestati s uporabom tjelesne snage kada prestane napad ili otpor osobe prema kojoj primjenjuju tjelesnu snagu.

(6) Zaštitar i zaštitar specijalist bez odgode će pružiti prvu pomoć i organizirati liječničku pomoć vidno ozlijeđenoj osobi prema kojoj je uporabljena tjelesna snaga.

(7) Smatra se da osoba pruža otpor zaštitaru i zaštitaru specijalistu ako se na aktivan ili pasivan način suprotstavlja njegovoj naredbi izdanoj radi održavanja ili uspostavljanja reda i mira, privremenog ograničenja slobode kretanja, kao i radi obavljanja drugih poslova naloženih radnim nalogom.

(8) Aktivni otpor je pružanje otpora uporabom oružja, oruđa, drugih predmeta ili tjelesne snage i na taj način onemogućavanja zaštitara i zaštitara specijalista u obavljanju poslova tjelesne zaštite. Aktivnim otporom smatra se i poticanje na otpor.

(9) Pasivan otpor je nepostupanje po upozorenju i naredbi ili stavljanje u takav položaj kojim se onemogućava izvršenje posla tjelesne zaštite (osoba legne, klekne, uhvati se za drugu osobu ili neki predmet i sl.).

Članak 53.

(1) Raspršivači dozvoljenih neškodljivih tvari kod osobe na koju se primjenjuju izazivaju iritaciju očiju, pečenje, svrbež, suze, pa i privremeno sljepilo, kao i iritaciju kože i sluznice nosa, čime se osoba privremeno i na za zdravlje neškodljiv način onemogućava u pokušaju počinjenja protupravnih radnji.

(2) Zaštitar i zaštitar specijalist ovlašteni su uporabiti raspršivač dozvoljenih neškodljivih tvari kad su ispunjeni uvjeti za uporabu tjelesne snage, osim u slučajevima svladavanja pasivnog otpora.

(3) Prije primjene raspršivača dozvoljenih neškodljivih tvari zaštitar i zaštitar specijalist moraju biti obučeni za pravilno rukovanje raspršivačem.

Članak 54.

(1) Sredstvima za vezivanje omogućuje se zaštitaru i zaštitaru specijalistu da ograniče pokretljivost tijela određene osobe vezivanjem ruku uporabom propisanih sredstava za vezivanje (lisica) ili drugih prikladnih sredstava (remen, uža, zatezna traka i sl.) radi privremenog ograničenja slobode kretanja osobe, s primjenom najmanje moguće štetne posljedice za osobu nad kojom se ovlast primjenjuje.

(2) Zaštitar i zaštitar specijalist ovlašteni su uporabiti sredstva za vezivanje radi sprječavanja:

1. otpora osobe ili odbijanja napada usmjerenog na zaštitara i zaštitara specijalista ili drugu osobu
2. bijega osobe
3. samoozljeđivanja ili ozljeđivanja druge osobe.

Članak 55.

(1) Zaštitarski pas može se koristiti u obavljanju poslova tjelesne zaštite samo pod nadzorom zaštitara i zaštitara specijalista koji je osposobljen za uporabu zaštitarskog psa i uz uporabu zaštitne košare i povodca te na način kojim se neće izazvati uznemirenost građana.

(2) Zaštitarski pas smije se koristiti samo za osiguranje osoba i objekata unutar šticećenog perimetra.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, pod nadzorom posebno obučenog vodiča, koji ima ovlast za obavljanje poslova zaštitara i zaštitara specijalista, zaštitarski pas može se koristiti za osiguranje zaštićenih dijelova prirode utvrđenih propisima o zaštiti prirode.

(4) Zaštitarski pas smije se upotrijebiti kao sredstvo prisile:

1. kada su ispunjeni uvjeti za upotrebu tjelesne snage, sa zaštitnom košarom i povodcem

2. kada su ispunjeni uvjeti za upotrebu vatrenog oružja, bez zaštitne košare i bez povodca.

(5) Prije uporabe zaštitarskog psa zaštitar i zaštitar specijalist dužni su upozoriti osobu da će prema njoj uporabiti psa kao sredstvo prisile ako ne postupi po izdanoj naredbi.

(6) Osposobljavanje zaštitara za uporabu zaštitarskog psa i školovanje zaštitarskih pasa provode pravne osobe kojima je Ministarstvo izdalo ovlaštenje za obavljanje tih poslova.

(7) Popis ustanova za izobrazbu pasa koji će se koristiti u primjeni ovlasti zaštitara te program i način osposobljavanja zaštitara za uporabu zaštitarskog psa, školovanja zaštitarskih pasa te način polaganja ispita o osposobljenosti zaštitara i zaštitarskog psa propisuje pravilnicima ministar, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove obrazovanja te ministra nadležnog za poljoprivredu.

Članak 56.

(1) Zaštitar i zaštitar specijalist mogu uporabiti vatreno oružje kada, obavljajući poslove privatne zaštite, na drugi način ne mogu odbiti istodobni ili izravno predstojeći protupravni napad usmjeren prema njima ili prema osobama koje štiti.

(2) Prije uporabe vatrenog oružja zaštitar i zaštitar specijalist uputit će usmeno upozorenje: »Stoj!«, a nakon toga drugo upozorenje: »Stoj, pucat ću!«.

(3) Ako osoba i nakon upozorenja namjerava izvršiti protupravni napad, zaštitar i zaštitar specijalist ispalit će upozoravajući hitac u zrak.

(4) Upozorenja iz stavka 2. ovoga članka te ispaljivanje upozoravajućeg hica neće se izvršiti ako bi se time doveli u pitanje životi osoba koje se štiti ili život zaštitara i zaštitara specijalista.

(5) Uporaba vatrenog oružja nije dopuštena kada se dovodi u opasnost život djeteta i trećih osoba, osim kada je uporaba vatrenog oružja jedino sredstvo za obranu od izravnog napada kojim se ugrožava život zaštitara i zaštitara specijalista ili život osoba koje štiti.

(6) Prilikom uporabe vatrenog oružja zaštitar i zaštitar specijalist dužni su usmjeriti oružje prema onim dijelovima tijela na kojima se s najmanje ozljeda postiže svrha zbog koje je vatreno oružje uporabljeno.

(7) Zaštitar i zaštitar specijalist moraju u obavljanju poslova propisanih člankom 36. ovoga Zakona nositi samo oružje u vlasništvu pravne osobe čiji je zaposlenik.

(8) Zaštitar i zaštitar specijalist koji poslove tjelesne zaštite obavljaju u radnoj odori dužni su oružje nositi na vidljiv način, u futroli koja je smještena s vanjske strane odore.

(9) Zaštitar i zaštitar specijalist mogu uporabiti vatreno oružje prema životinjama ako na drugi način ne mogu odbiti izravan napad životinje na sebe i druge ljude ili otkloniti opasnost koju životinja može prouzročiti zdravlju ljudi.

Članak 57.

(1) U primjeni ovlasti iz članka 45. stavka 1. ovoga Zakona čuvari, zaštitari i zaštitari specijalisti dužni su postupati čovječno i poštovati dostojanstvo, ugled i čast svake osobe te druga temeljna prava i slobode čovjeka.

(2) Primjena ovlasti mora biti razmjerna cilju radi kojega se ovlast primjenjuje.

(3) Primjena ovlasti ne smije izazvati veće štetne posljedice od onih koje bi nastupile da čuvari, zaštitari i zaštitari specijalisti nisu primijenili ovlasti.

(4) Čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist uvijek će primijeniti onu ovlast kojom se u najmanjoj mjeri zadire u slobode i prava čovjeka, a postiže svrha obavljanja poslova privatne zaštite.

(5) Za obavljanje specijaliziranih poslova koji uključuju poslove visokog rizika (pratnja novca i drugih pošiljaka, osiguranje javnih skupova, sportskih natjecanja i sl.) osnovnu i dodatnu zaštitnu opremu (zaštitni prsluci, kacige, štitnici za ruke i noge te leđa i prsa i sl.) osobama koje obavljaju poslove tjelesne zaštite dužan je osigurati poslodavac.

ODJELJAK 4. NEPOSREDNA TJELESNA ZAŠTITA

Članak 61.

(1) Neposrednom tjelesnom zaštitom osoba štiti se osobni integritet štićene osobe radi omogućavanja nesmetanog obavljanja svakodnevnih aktivnosti.

(2) Poslove neposredne tjelesne zaštite osoba provode zaštitari specijalisti (u daljnjem tekstu: tjelohranitelji).

(3) Tjelohranitelji pri obavljanju navedenih poslova ne moraju nositi službenu odoru.

(4) Pri obavljanju poslova neposredne tjelesne zaštite osoba tjelohranitelj može nositi propisane vrste kratkog vatrenog oružja, pri čemu oružje mora biti smješteno u posebnoj torbici ili u futroli koja ne smije biti s vanjske strane odjeće.

(5) Pri obavljanju poslova neposredne tjelesne zaštite osoba tjelohranitelj kod sebe mora imati radni nalog u kojem se navodi vrsta posla koji obavlja, ime i prezime osobe koja se štiti, razdoblje šticeanja, kretanje štićene osobe te vrsta, marka i serijski broj kratkog vatrenog oružja koje se koristi pri obavljanju navedenog posla.

(6) Pri obavljanju poslova neposredne tjelesne zaštite osoba tjelohranitelj kod sebe mora imati iskaznicu zaštitara specijalista koja ne mora biti istaknuta na vidnom mjestu.

Članak 62.

(1) Poslovi neposredne tjelesne zaštite obavljaju se nazočnošću tjelohranitelja uz štićenu osobu, na udaljenost za koju procijeni da je dovoljna za pravodobnu intervenciju u slučaju ugroze štićene osobe.

(2) Tjelohranitelj je dužan, ako uoči incidentna događanja oko štićene osobe, a koja nemaju izravan utjecaj na sigurnost štićene osobe, o tim događanjima odmah obavijestiti policiju te poduzimati samo one mjere, radnje i zakonske ovlasti koje neće prouzročiti rizik za štićenu osobu.

(3) Pri obavljanju poslova neposredne tjelesne zaštite osoba tjelohranitelj mora razmjerno primjenjivati ovlasti, sukladno procjeni opasnosti za štićenu osobu.

Članak 63.

Poslovi osiguranja i pratnje tekliča pri obavljanju distribucije novca i vrijednosti ne smatraju se poslovima neposredne tjelesne zaštite osoba.

Članak 64.

Prije početka obavljanja poslova neposredne tjelesne zaštite osoba pravna osoba ili obrt s odobrenjem za privatnu zaštitu dužni su izraditi prosudbu ugroženosti osobe, plan puta i

boravka, utvrditi broj tjelohranitelja, vrstu prijevoza te druge uvjete i sredstva potrebne za obavljanje poslova neposredne tjelesne zaštite osoba.

POGLAVLJE V. ODORE I ISKAZNICE OSOBA KOJE OBAVLJAJU POSLOVE PRIVATNE ZAŠTITE

Članak 84.

(1) Poslovi tjelesne zaštite u pravilu se obavljaju u odori.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, zaštitar specijalist u obavljanju poslova neposredne tjelesne zaštite osoba (tjelohranitelj) ne mora nositi odoru.

(3) Uz prethodno odobrenje Ministarstva, osim poslova iz stavka 2. ovoga članka, i ostale poslove tjelesne zaštite čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist mogu obavljati u građanskoj odjeći, sukladno sklopljenom ugovoru s korisnikom zaštite.

(4) Odora ne smije biti po boji, kroju i oznakama jednaka ili slična odori Hrvatske vojske, odorama policijskih službenika Ministarstva, odori državnih službenika drugih tijela državne vlasti ili odori osoba koje za istu pravnu osobu obavljaju druge poslove koji ne spadaju u poslove privatne zaštite.

Članak 85.

(1) Čuvari, zaštitari i zaštitari specijalisti dužni su nositi odoru pri obavljanju poslova tjelesne zaštite kada im je to naloženo radnim nalogom te prilikom dolaska na posao i odlaska s posla.

(2) Odora ili dijelovi odore i zaštitni znak pravne osobe ne smiju nositi ili koristiti osobe koje nemaju dopuštenje za obavljanje poslova tjelesne zaštite.

(3) Poslodavac je dužan osobama koje imaju dopuštenje za obavljanje poslova tjelesne zaštite osigurati odoru.

Članak 86.

(1) U obavljanju poslova privatne zaštite čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist moraju nositi iskaznicu istaknutu na vidljivo mjestu i okrenutu tako da se vidi fotografija osobe te na radnome mjestu imati valjani radni nalog koji im je dužan izdati poslodavac.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, čuvar, zaštitar i zaštitar specijalist koji obavljaju poslove privatne zaštite u građanskoj odjeći ne moraju nositi službenu iskaznicu istaknutu na vidljivo mjestu, ali su je dužni zajedno s radnim nalogom imati uza sebe.

(3) Zaštitar tehničar i zaštitar IPU poslove privatne zaštite obavljaju na temelju valjanog radnog naloga koji im je dužan izdati poslodavac i koji zajedno s iskaznicom moraju imati uza sebe na radnome mjestu.

(4) Iskaznicu osoba koje obavljaju poslove privatne zaštite izdaje Ministarstvo prema mjestu prebivališta, a osobama koje nisu državljani Republike Hrvatske prema mjestu boravka.

(5) Radni nalozi osoba koje obavljaju poslove privatne zaštite moraju sadržavati popis i opis poslova i zaduženja koji proizlaze iz ugovornih obveza s korisnikom, u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(6) Osobe koje obavljaju poslove privatne zaštite ne smiju obavljati poslove kojima nisu zaduženi radnim nalogom te moraju provoditi obveze naložene radnim nalogom koje proizlaze iz ugovornih obveza s korisnikom.

(7) Sadržaj i izgled iskaznica čuvara, zaštitara, zaštitara specijalista te iskaznice zaštitara tehničara i zaštitara IPU-a, kao i oblik i sadržaj radnih naloga propisuje ministar pravilnikom.

Članak 87.

(1) Ako rade u građanskoj odjeći, čuvari, zaštitari i zaštitari specijalisti dužni su prije korištenja ovlasti iz članka 45. stavka 1. ovoga Zakona pokazati iskaznicu osobi nad kojom se primjenjuje ovlast.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, čuvari, zaštitari i zaštitari specijalisti ne moraju pokazivati iskaznicu ako okolnosti upućuju na to da bi takav postupak spriječio i umanjio svrhu zaštite.

Članak 88.

(1) Osoba koja obavlja poslove privatne zaštite, a koja više ne ispunjava neki od propisanih uvjeta za obavljanje poslova privatne zaštite ili joj prestane radni odnos dužna je iskaznicu vratiti Ministarstvu u roku od osam dana od dana prestanka ispunjavanja propisanih uvjeta odnosno po izvršnosti rješenja iz članka 26. stavka 6. ovoga Zakona.

(2) Poslodavac je dužan o zasnivanju odnosno prestanku radnog odnosa osobe koja obavlja poslove privatne zaštite izvijestiti Ministarstvo u roku od tri dana.